

Blazoen
v/d gemeente
v/h St.-Veerleplein
sinds 1627

E2

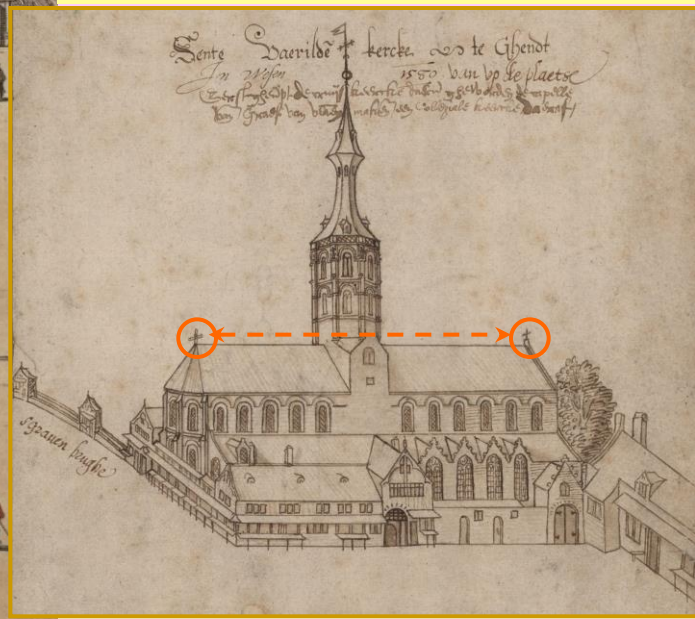
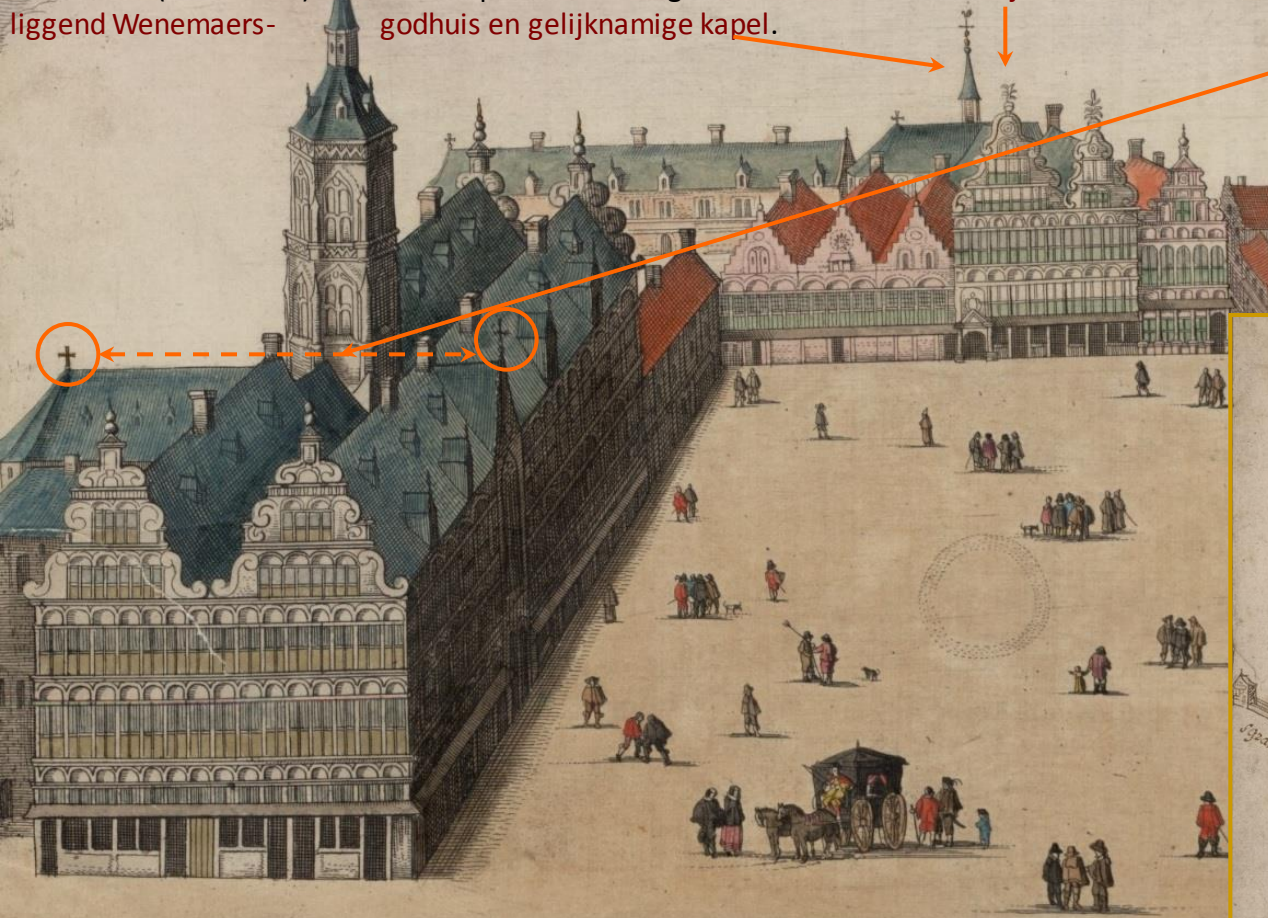

Veerleplein Vismijn (Ont)Hoofd(ings)brug
Rekelingestraat Geldmunt

De zuid- & westzijde v/h **Veerleplein** zagen er vroeger heel wat anders uit. We gaan terug tot **1641**. In zijn "Flandria Illustrata" publiceert Antonius **Sanderus** een gravure v/h plein, waarvan hier de linker helft. In die jaren werd het straatbeeld hoofdzakelijk bepaald door de **St.-Veerlekerk** (anno 1216) met aanpalende woningen en het **huis het Paradijs met het achtergodhuis en gelijknamige kapel**.

Hier ligt de lengte-as v/d kerk dwars op de Leie.

Tekening onder - 1580, A. Wynendale, vlak voor de sloop, met uitzondering v/d kerktoeren, onder Calvinistisch bewind in 1581. De lengte-as v/d kerk lag toen evenwijdig met de Leie.

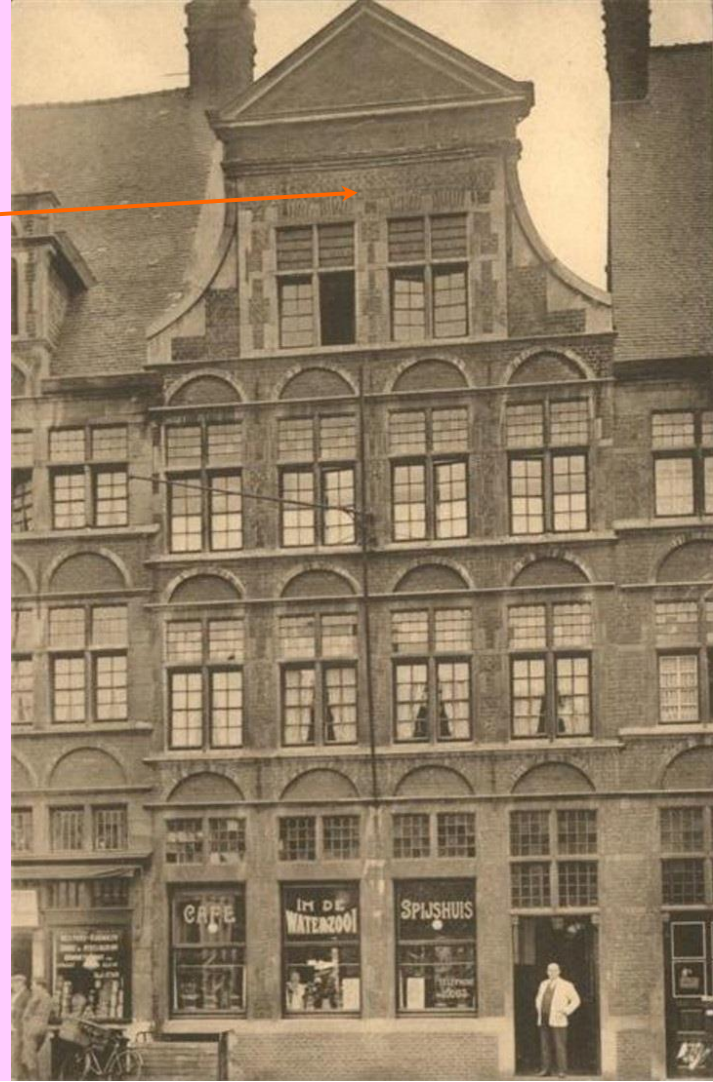
De St.-Veerlekerk, kopie naar het origineel van A. Wynendale uit 1580, aangevuld met het vleeshuis zoals het er toen feitelijk nooit heeft uitgezien, zie vorige dia.

In 1736 werd de kerk totaal gesloopt en er blijft nu geen spoor meer van over. Enkel het huis De Waterzooi op het Veerleplein uit 1737 kan nog gezien worden als wat eens de ingang v/d kerk zou zijn geweest.

Op onderstaande schilderij naar de gravure van A. Sanderus, met bisschoppelijk wapen (?) is het standpunt v/d tekenaar 180° verplaatst. De kerk lijkt slechts 90° te zijn meegedraaid, doch dit is niet zo. Door gedeeltelijk afbraak en verbouwing verhuisde het koor v/d oostzijde naar de zuidzijde van de kerktoeren die zelf onaangeroerd bleef.

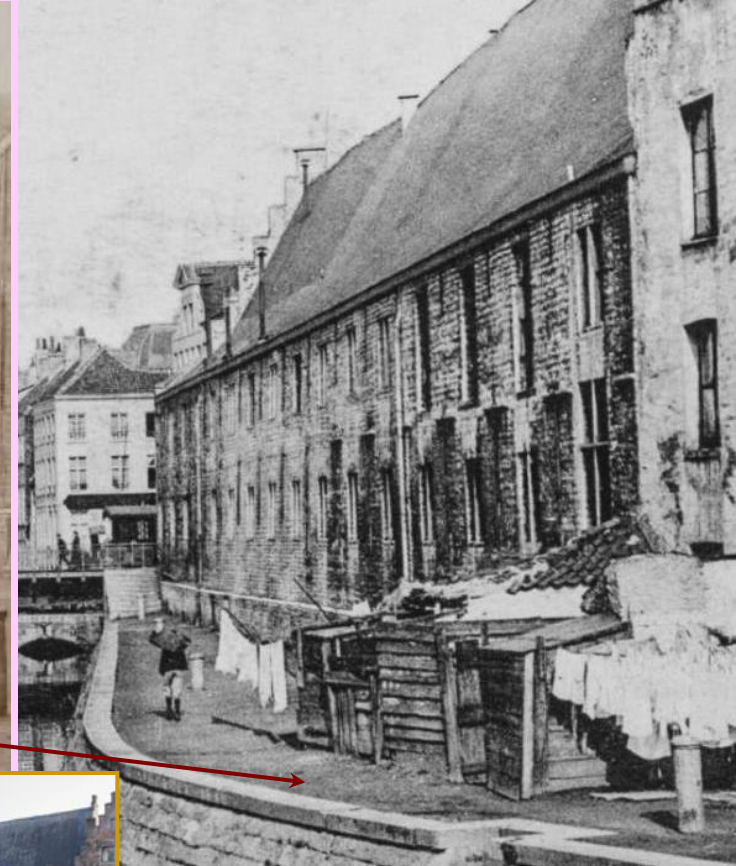

± 1821 J. Wynantz

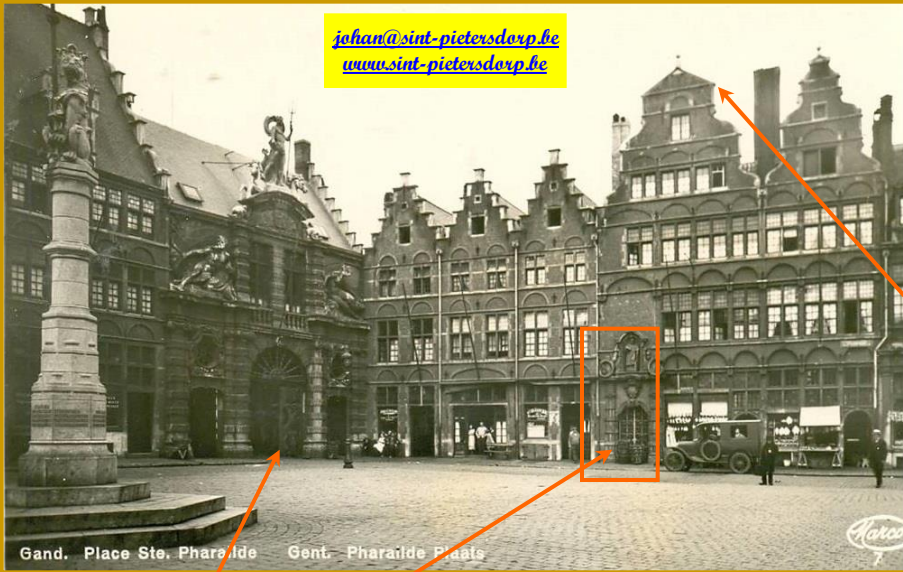

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Het Vleeshuis en de **Vleeshuistragel** langs de Leie over een tijdsspanne van 200 jaar.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Enkel de ingangspoort van het Wenemaergodshuis is gebleven.

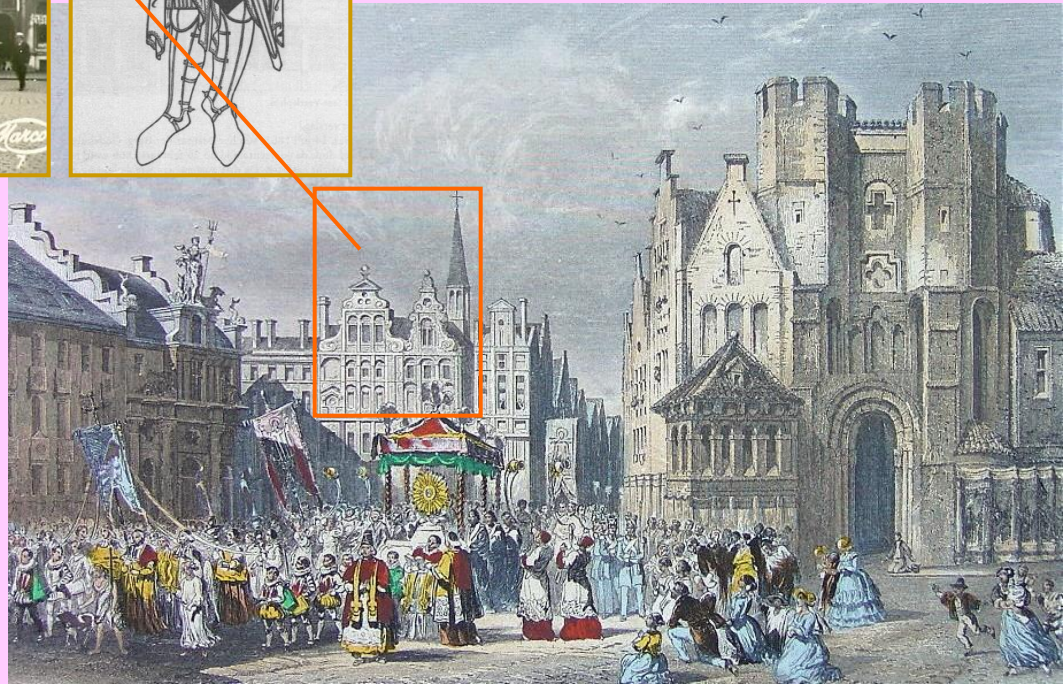
Het verdwenen **Wenemaergodshuis** (er waren nog 34 bewoners) was een zeer oud hospitaal, doch in 1865 was het zodanig bouwvallig en ongezond dat er een uitwisseling kwam van de gronden tussen de Stad Gent en het Bestuur der Godshuizen.

De **Vismijn** zelf uit 1689 was dringend aan uitbreiding toe en dit kon toen langs de Lieve achter de huizen v/h Veerleplein. In 1871 zou de Vismarkt een overdekte markt worden. Deze kende echter geen succes zodat de **gevel** van het gebouw in de Rekellingestraat werd afgebroken in 1912 en er een nieuw gevel kwam (denk aan de Expo van 1913).

Grafmonument van ridder en weldoener **Willem Wenemaer** (†1325), gesneuveld te Deinze op de Rekellingeburg in een gevecht tegen de Bruggelingen die op weg waren naar Gent om de Gentenaren een lesje te leren. Hij werd begraven in de kapel v/h Godshuis welke later zijn naam zou krijgen.

Alles gesloopt na bouwval in 1865 met uitzondering v/d poort en de nis met het heiligenbeeld van St.-Laurentius.

De ingangspoort v/d vismijn
voor de brand.

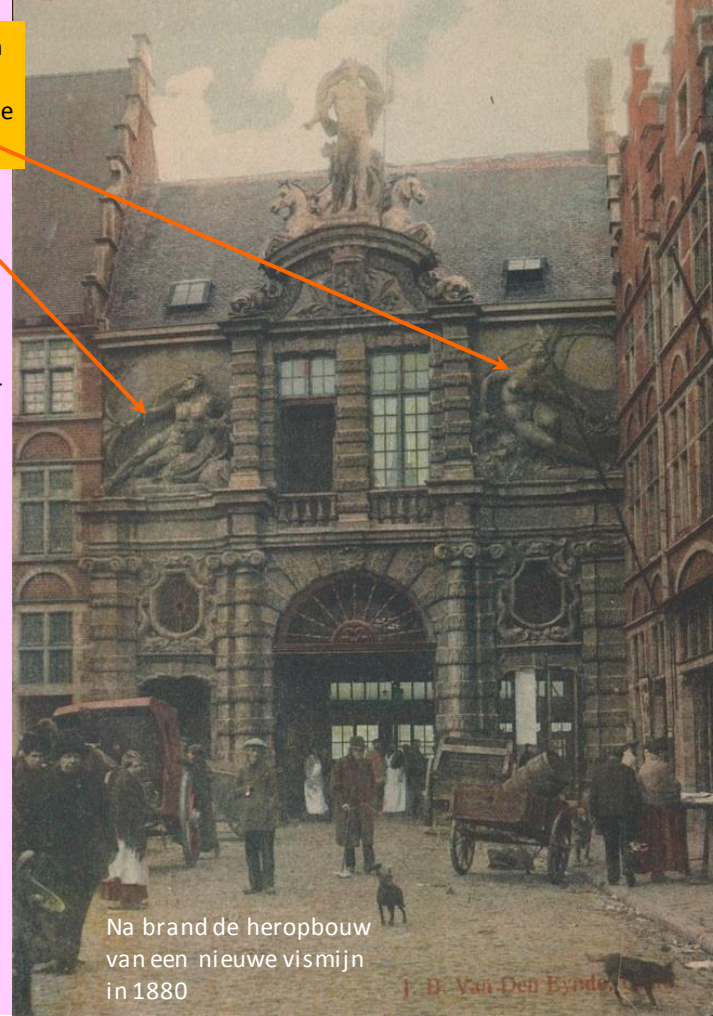
Alle beelden zijn nieuw, doch de beelden van de man
en vrouw die symbolische de Schelde en Leie
voorstelden waren toch een beetje te modern voor die
tijd. Men vond ze ietsjes te bloot

Door plaatsgebrek op de
Groentenmarkt aan het
groot vleeshuis werd de
vismarkt in 1689 overge-
bracht naar het Sint-
Veerleplein.

De verkoop van het
vlees bleef doorgaan in
het Vleeshuis. Vanaf
1880 mochten de
slagers ook thuis hun
vlees aan de man
brengen, daar-door
werd het Vleeshuis
stilaan overbodig.

De vismijn, het
pronkstuk op het
St.-Veerleplein.

GAND
Le Marché au Poissons (1691) Statues par Ch. De Kesel (1875).

Na brand de heropbouw
van een nieuwe vismijn
in 1880

J. B. Van Den Eynde

De voormalige vismijn aan het Gravensteen

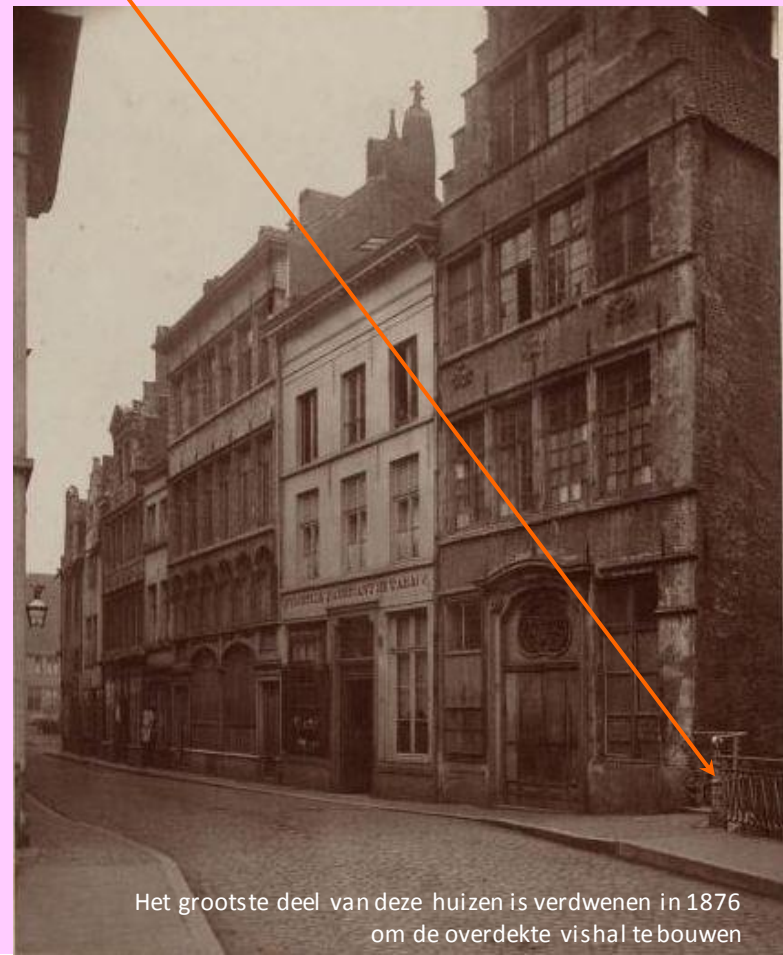

Op 6 nov. 1871 beslist de gemeenteraad om de vismarkt uit te breiden. Op de gronden van het voormalig St.-Laurentius- of Wenemaersgodshuis langs de Lieve kwam er een overdekte markt en de **Rekelingestraat werd verbreed**.

De huizenrij in de Hoge Zonnestraat, de huidige Rekelingestraat moest aldus verdwijnen voor de bouw van de overdekte markthal in 1876. Deze laatste werd deels afgebroken in 1910 omdat ze geen succes kende en de voorgevel werd vervangen door de hedendaagse gevelrij (let op, we naderen de wereldtentoonstelling van 1913 en Gent moest er piekfijn uitzien).

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De **Hoofdbrug**, vertaald naar "Pont aux Exécutions" in 1812, was ooit de voornaamste brug van het Oudburg, een onafhankelijk gebied dat aan de Graven van Vlaanderen toebehoorde en niet bij Gent hoorde (lang geleden hoor).

Het grootste deel van deze huizen is verdwenen in 1876 om de overdekte vishal te bouwen

Veerleplein

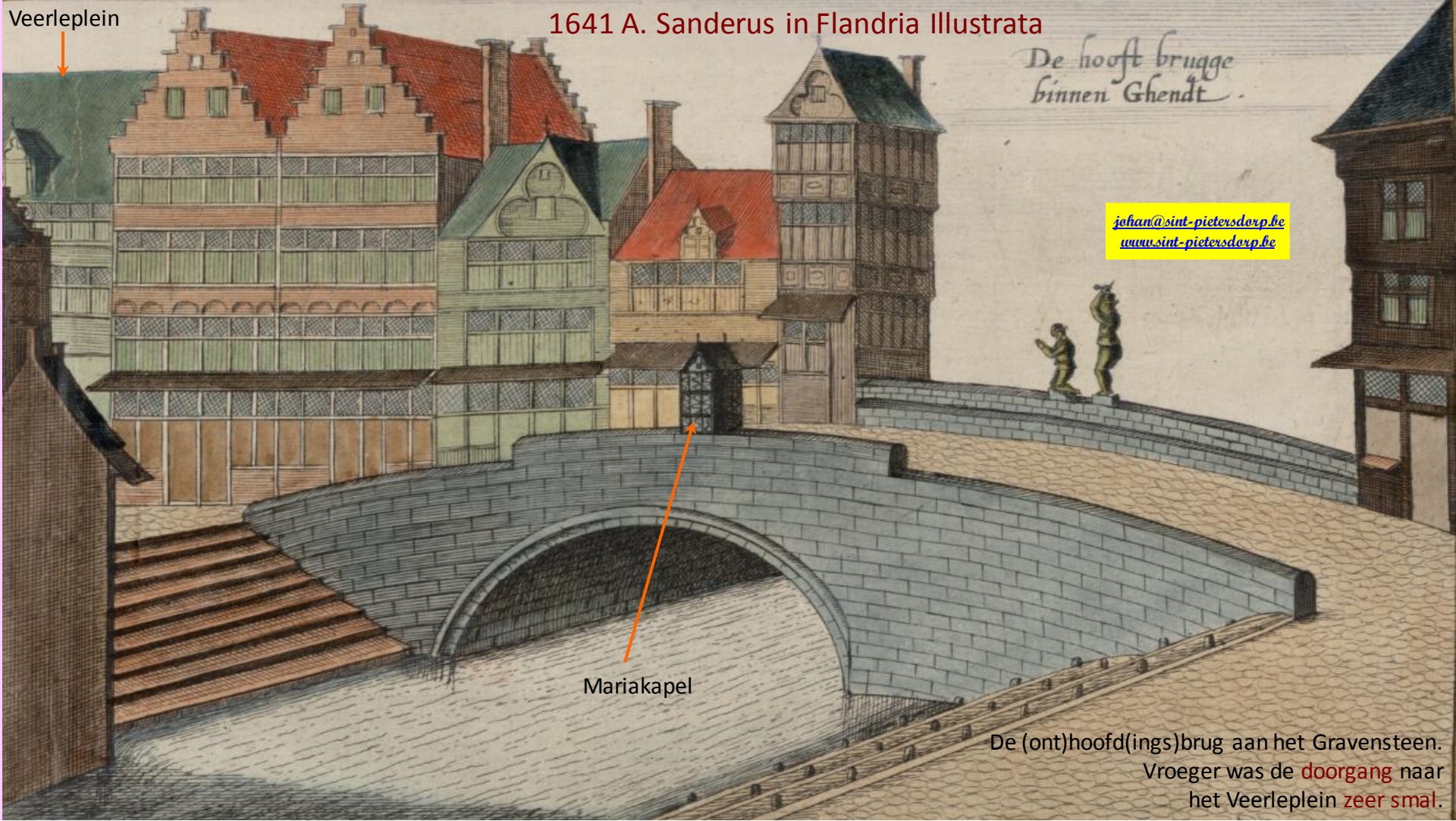
1641 A. Sanderus in Flandria Illustrata

De hooft brugge
binnen Ghendt.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Mariakapel

De (ont)hoofd(ings)brug aan het Gravensteen.
Vroeger was de **doorgang** naar
het Veerleplein **zeer smal**.

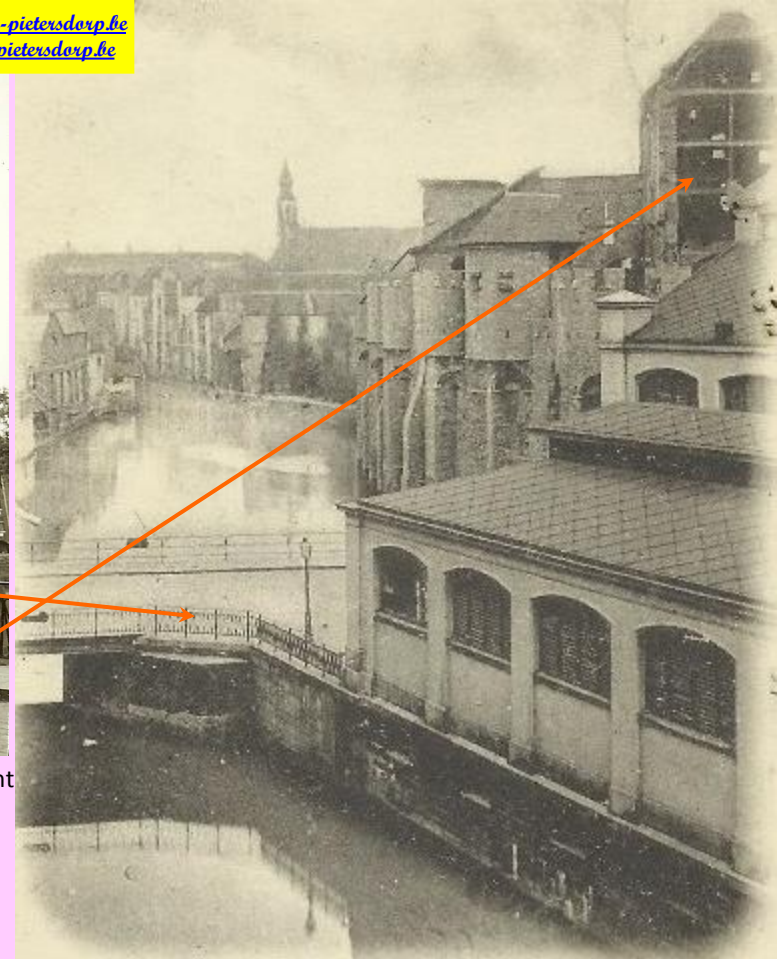

Veel **peiltekens** werden op openbare gebouwen in onze stad aangebracht tijdens Wereldoorlog II, zie meer daarover op [64](#).

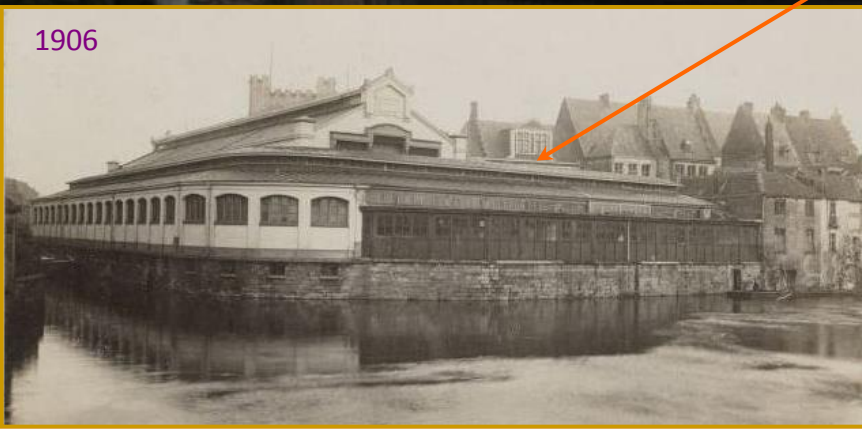
De **donjon** v/h Gravensteen is nog volop in restauratie, circa 1901.

Het gebouw v/d **overdekte vismarkt** bleef bestaan tot in 1963. Na een lange leegstand en na veel vijven en zessen is de huidige toestand al een tijdje dezelfde. Het is een zeer gezellige locatie en daar heeft de Dienst van Toerisme ook haar plekje gevonden. Oh ja dit gebouw was ook klaar voor de Expo van 1913.

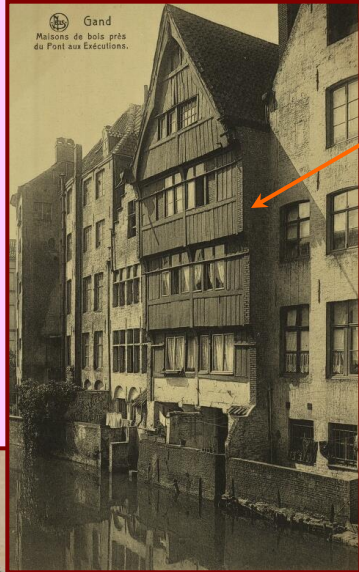

1906

De overdekte
vismijn aan de
uitmonding v/d
Lieve in de Leie,
heden en verleden.

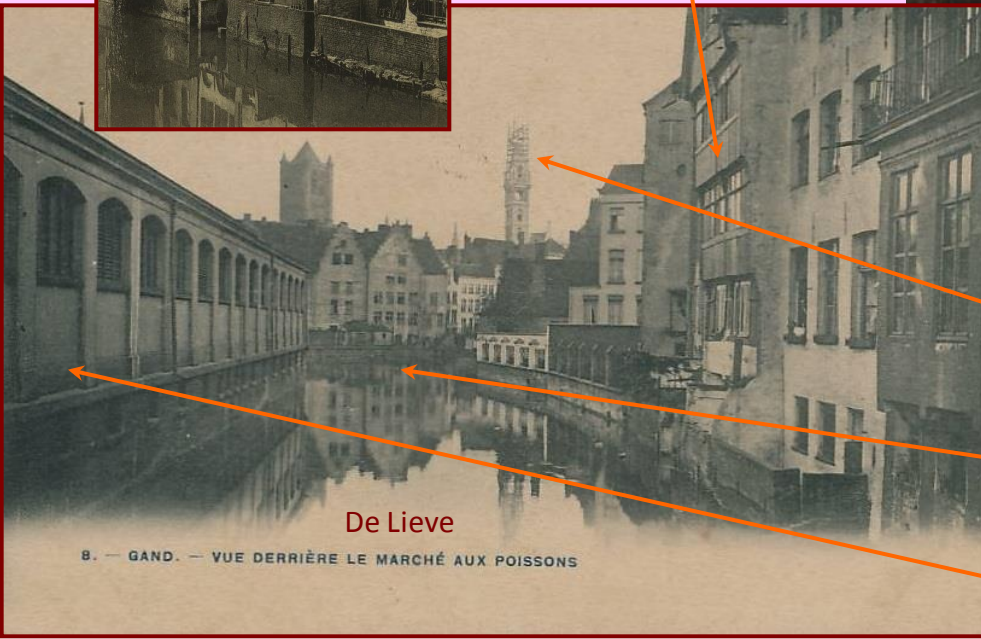

Onze laatste historische houten gevel gezien vanaf de brug aan het Gravensteen richting de Kuip. Vroeger waren er bijna overal houten gevels. Door de vele branden gaf men in de 15e & 16e eeuw subsidies om deze te vervangen door steen.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Lieve

De Lieve

8. — GAND. — VUE DERRIÈRE LE MARCHÉ AUX POISSONS

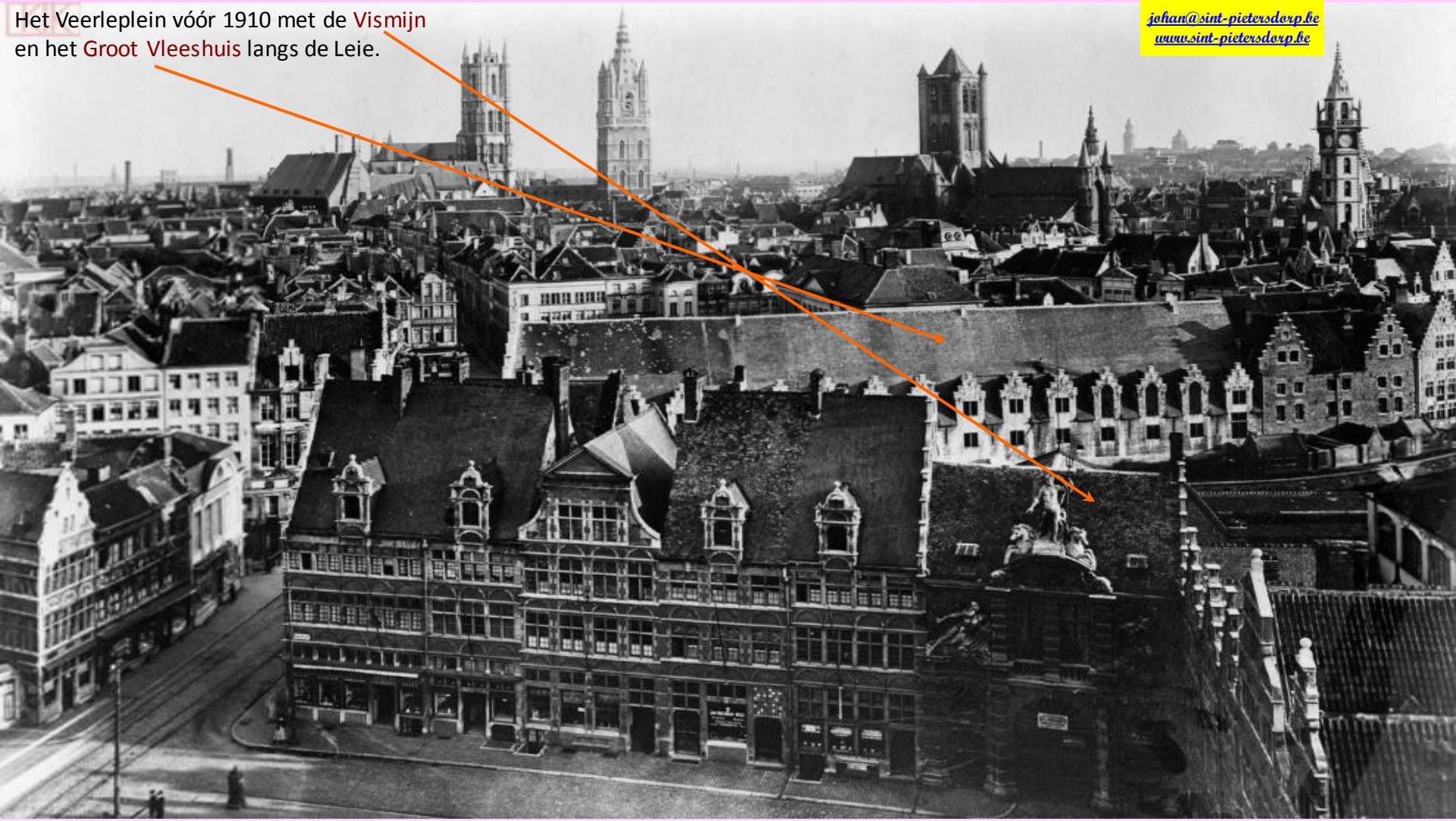
Klokkentoren nieuw postgebouw in opbouw circa 1907. De spits staat nog in de steigers en de uurwerken zijn er helemaal nog niet.

Monding v/d Lieve in de Leie.

De overdekte vismijn annex Vleeshuis langs de Lieve-oever

Het Veerleplein vóór 1910 met de **Vismijn**
en het **Groot Vleeshuis** langs de Leie.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Van der Vliet 1870

J. Bruyck

2 afdrukken van een kopergravure van Jules de Bruycker (1870-1945) uit 1906.

De plaat kan maar een beperkt aantal keren worden afgedrukt en de kwaliteit wordt daarbij steeds minder. Vandaar dat de etsen door de artiest steeds gelabeld of genummerd worden.

De allereerste afdruk krijgt het label "épreuve d'artiste" en de hieropvolgende beste afdrukken dragen het label "1e état".

Veerleplein
Gent

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

St.-Veerleplein ± 1895.

De handelaars aan de kant van de oude vismijn.

L. Bailliu, vishandel

Felix Dorny, café 'In de Waterzooi'

W^{me} L. J. Vangeem & zoon, borstel-
en mattenmakers

E. Bailliu & zoon,
stokviswekerij

F. Vanhoecke, herberg
'In de Nieuwe Vismarkt'

1898

St.-Veerleplein

6. J. Vandamme
visverkoper

7. F. Vanhoecke
herberg

8. K. Gabriel
herberg

10. K. Walraeve
broodbakker

11. P. De Tavernier
herberg

Het n^r 9 was de
ingangspoort v/h
voormalig Wene-
maer hospice.

De ingangspoort is
er heden nog als
monument zonder-
meer.

St.-Veerleplein tijdens W.O. I. Let op de nieuwe gevels
v/d huizen welke voor de wereldtentoonstelling van
1913 werden klaargestoomd.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Voor 1689 was de Vismarkt op de Groentenmarkt. Toen werd besloten een vismijn te bouwen waar de verkopers beschut werden tegen weer en wind. Er werd een monumentale ingangspoort in rococostijl gebouwd aan de ingang op het Veerleplein; het ontwerp is van 1689. In 1872 werd de vismijn door brand vernield en in 1880 werd de hedendaagse façade opgetrokken. Alles is terug herbouwd naar de oorspronkelijke plannen van 1689.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

GAND. - Panorama vu du Château des Comtes
 GENT. - Panorama van op den Meesten Toren van 's-Gravensteen
 Série 1 N. 324

Sire Gheleyn van Maldeghem die privileges van de Gentenaars had geschonken leeuwen gezeten op houten palen die de Groentenmarkt afbakenden vervangen door stenen exemplaren. Ze waren op een achthoekig voetstuk geplaatst en droegen elk een ander vaandel, dat van Gent, Vlaanderen, Bourgondië en Oostenrijk. In 1782 verdwenen ze v/d marktplaats.

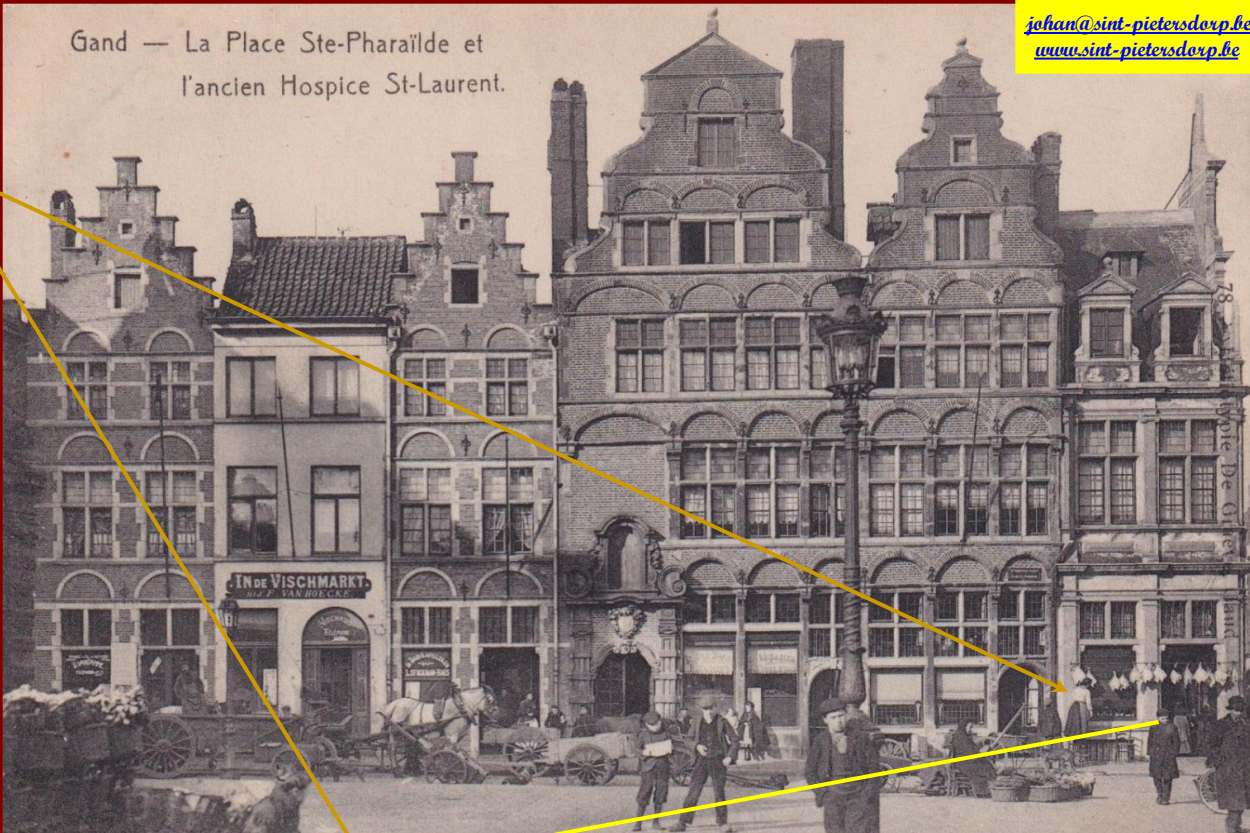
Men wou symbolisch deze vier standbeelden ter gelegenheid v/d wereldtentoonstelling op de markt van de sectie Oud-Vlaendren in eer herstellen en men liet één leeuwje ontwerpen door beeldhouwer Oscar Sinia (1877-1956). Het prijskaartje van 8.000 fr. was voor het stadsbestuur buiten alle proporties. Het besloot de beeldhouwer te bedanken voor zijn diensten en men hield het bij het ene leeuwje. Architect Valentin Vaerwyck, ontwerper "Oud Vlaanderen" op de WT, zorgde voor een zuil en het leeuwje mocht erop. Maar waar ergens. Lang geen foto van terug te vinden, tot ... ineens in de handen van een foto kwam uit een privé-collectie die klaarheid schiep, zie E Na de WT verdween het beeld ergens in een depot en kwam in de vergetelheid. Hoogstwaarschijnlijk was het overlijden in 1925 van Joseph Casier, de eerste directeur-generaal van het organiserend comité van de Expo van '13 de aanleiding om de **Sire van Maldeghem**, zo heette het beeld, een nieuwe locatie te geven. In 1926 kreeg de kolom uiteindelijk haar plaats op het St.-Veerleplein. Maar zou het niet beter geplaatst geweest zijn op één van de 4 hoeken op de Groentenmarkt waar het thuis hoorde?

Wat een toeval dat de beelden op beide post-
kaarten in **dezelfde fotosessie** zijn genomen. De
man aangeduid met de gele pijl lijkt amper een
tiental meter doorgewandeld. Een verkoopster
klimt op een stoel om een **stokvis** van de draad
te halen...

Gand — La Place Ste-Pharaïlde et l'Hospice St-Laure

De dame op de voorgrond is uit de Rekellingestraat opgedoken op het plein.

Beide foto's dateren ± 1907. Zeker is dat
het een zonnige dag was.

Gand
Gent

Place Ste Pharaïde, ancien Hospice St. Laurent et Marché-aux-Poissons,
St. Veerleplein, oud Wenemaeragesticht en Vischmarkt.

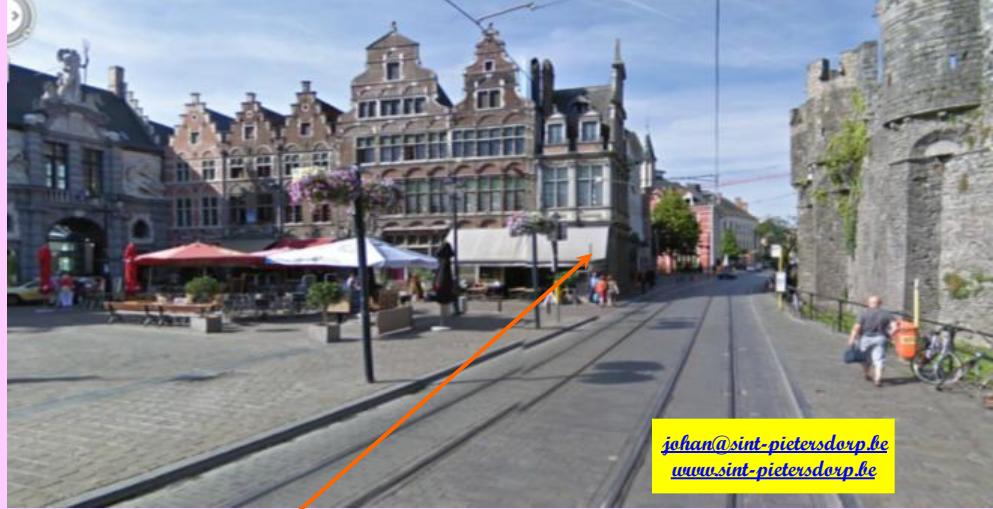
Waarom dit een interessante postkaart is?

In 1926 werd deze **kolom** geplaatst op het Sint Veerleplein. De frankeerzegel op de kaart is afgestempeld in 1928. De postkaart zelf is aldus ouder gezien de kolom nog niet is afgebeeld. Ook de onderste is van voor 1926.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De heropbouw van het Gravensteen

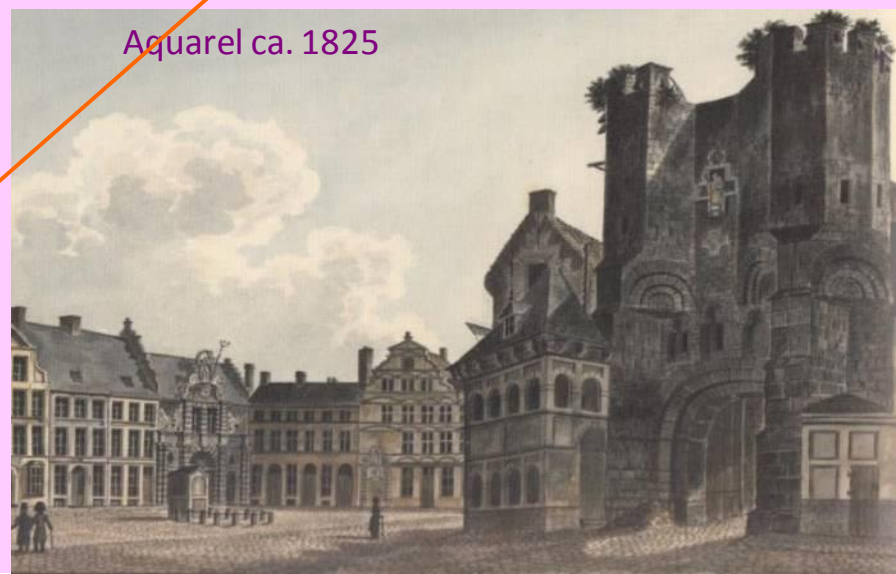

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Stokvis te koop

Aquarel ca. 1825

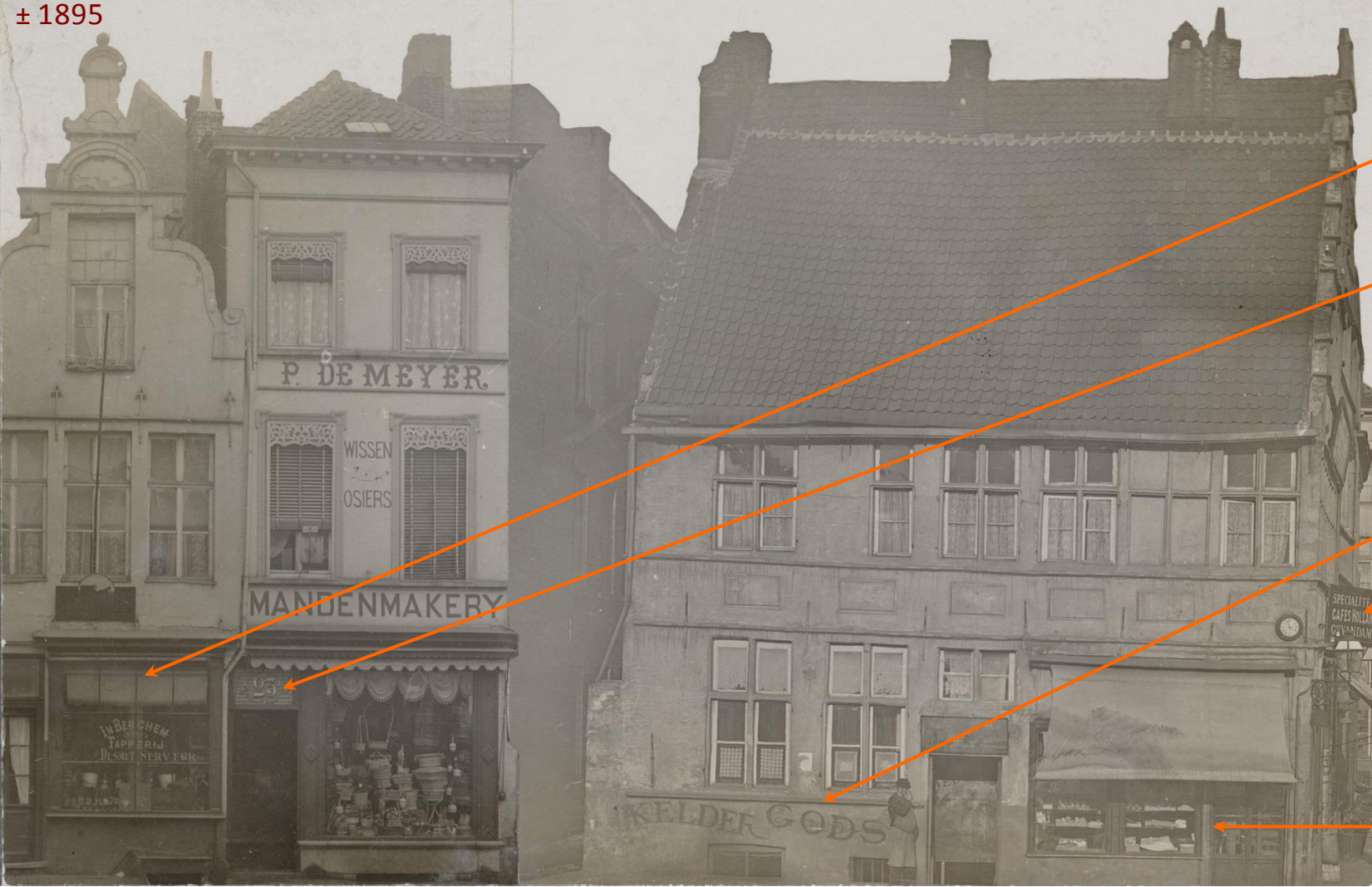

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

± 1895

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

22 Desmet P.
herberg
'In Berchem'

23 De Meyer P.
mandenmaker

Maes F.
herberg
'In de Kelder Gods'

Van Damme G.
kruidenier
Kraanlei 3

Op vlg. dia, hoe
dit er nu ziet!

De Geest J.
bakker
Kraanlei 1

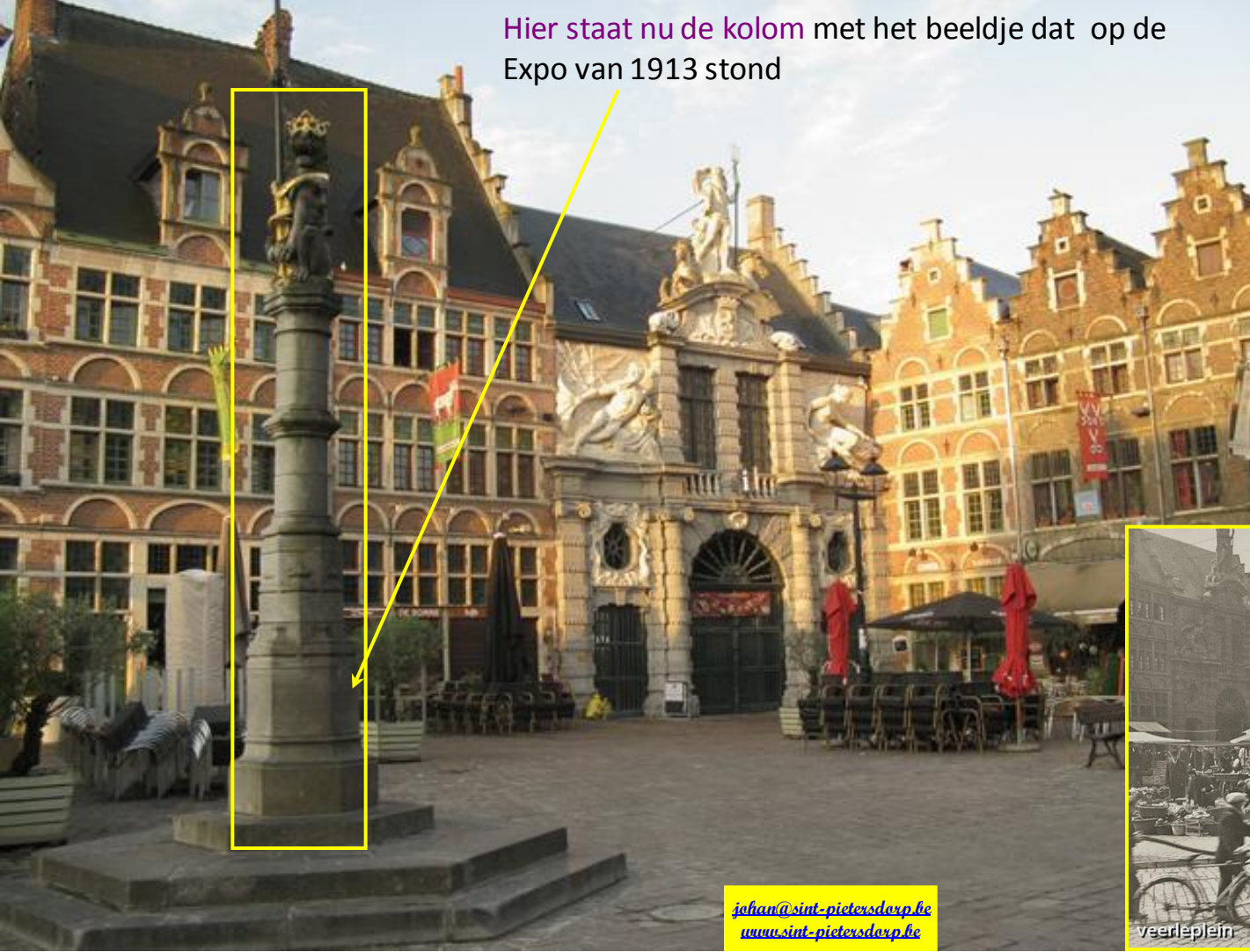
Denk dus nooit 'dit was het verleden' want alles is nieuw opgezet spel.

Op zaterdag 17 juli 1926 verdween de lantaarn en kwam het zittend leeuwje in de plaats.

Hier staat nu de kolom met het beeldje dat op de Expo van 1913 stond

Dit beeld zou ooit op de Expo van 1913 in de sectie "Oud-Vlaanderen" gestaan hebben, doch men vond er geen echt fotografisch bewijs van. Men gaf in de aanloop naar de expo uit nostalgie en naar analogie met deze die weleer op de vismarkt de markt afbakenen opdracht om 4 leeuwtjes te beeldhouwen. Toen echter het prijskaartje aan het bestuur werd voorgelegd verdween het enthousiasme om de 3 andere te laten maken en werd dit ene exemplaar solo tentoongesteld. Toen de directeur van de "Vriendenvereniging van Oud-Vlaanderen" overleed in 1925 kwam men op het lumineus idee het hier te plaatsen op het Veerleplein. In feite hoorde het te staan op de Groentenmarkt waar er tot in 1782 vier stonden.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

GAND. - Panorama vu du Château des Comtes
GENT. - Panorama van op den Meesten Toren van 's-Gravensteen
Série 1 N. 324

GAND. - Panorama vu de la Plate-forme du Donjon du château des Comtes
GENT. - Panorama van op het Plat van den Meesten Toren van 's-Gravensteen
Série 1 N. 337

Ets van Jules De Bruycker (1870-1945) uit 1906.

Jules kwam uit een arme familie en verloor op 13-jarige leeftijd reeds zijn vader. Hij begon pas met graveren toen hij 30 jaar oud was. Veel goede afdrucken zullen dan ook verdwenen zijn gezien ondertussen 2 oorlogen voorbij zijn gegaan en er ook veel vererd is zonder te weten wat men juist erfde.

De eerste grote tentoonstelling had plaats in 1970.

Jules blijven we ook herdenken met een straatnaam in Gent.

1870 Michel Engel

Vergelijk het Veerleplein in 1825 op het aquarel van Wynantz met de foto van circa 1885, enkele jaren voor de aanvang v/d afbraak v/d huizen palend aan het Gravensteen. Na 60 jaar eigenlijk nog vrij goed herkenbaar.

Links staat het **mijnhuisje** waarop de marktklok is geplaatst.

jeahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1885

1825

Nog een schilderij uit 1820 van soldaat Wynantz. Deze heeft vele zichten van onze stad geschilderd. Een 10-tal jaar later werd de start gegeven van wat men de fotografie zal noemen.

Zie hierover op vlg.
dia

Foto links - In het boek "Archiefbeelden Gent-Centrum" v/d hand van Frans Van Bost & Ginette Desmet, wordt op p. 104 een foto afgebeeld met verklarende tekst (zie rood kadertje onderaan).

Het zou hier gaan om het pand in de **Geldmunt** in 2000 de huisnummers **16 & 18** bevattend.

Niks is echter minder waar. De omstreden foto toont op zijn minst 5 traveeën in het vooruitstekende gedeelte en het pand in zijn geheel heeft bovendien slechts één verdieping. Dit gebouw heeft niets uitstaans met de Geldmunt en bevond zich op een andere plaats in Gent. De vraag is waar ergens? Voor de oplossing van dit raadsel verwijs ik jullie naar [A30](#).

Geldmunt
14 - 16 - 18

Een van de architecten die ontzettend veel Gentse gevels hebben gerestaureerd (of eerder gereconstrueerd) was A. R. Janssens. Wie herkent in dit pand de huidige nrs. 16 en 18 in de Geldmunt? De huisgevel van nr. 18 werd in 1908 in traditionele stijl heropgericht, nr. 16 verloor de monumentale deuromlijstingen en de ingang werd een travee naar links verplaatst.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Geldmunt ter hoogte van de Haringsteeg.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Haringsteeg

1958

Na de onteigening kon de sloop van de huizen beginnen die **tegen het Gravensteen** aanleunden. Deze foto werd nog vlug genomen om te kunnen laten zien hoe het vroeger was. Dit gebeurde in juli 1894. De restauratie aan het Gravensteen was al enkele jaren bezig maar de huizen stonden er nog altijd. Welk jaar dat ze afgebroken werden weet ik echter niet.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Heel breed en diep waren die huizen aan de onpare kant blijkbaar niet.

Geldmunt 21 was één v/d huizen die tegen het Gravensteen aanleunden en allen verdwenen zijn om het steen beter tot zijn recht te laten komen.

Het gebouw op de tekening links werd afgebroken in 1837. Er was toen nog geen sprake van onteigening en het werd vervangen door een nieuwbouw.

Omstreeks **1845** werd het bewoond door bouwmeester, timmerman en schrijnwerker F. Steyaert.

In 1837 vond Aug. Van Lokeren dit huis met houten gevel de moeite waard om het te tekenen vooraleer het afgebroken werd. In Gent is er slechts één houten gevel overgebleven en het is dan nog een achtergevel op de Lieve, te zien vanaf de brug aan het Gravensteen. Nu moeten wij in feite naar het buitenland om nog mooie houten gevels te zien.

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

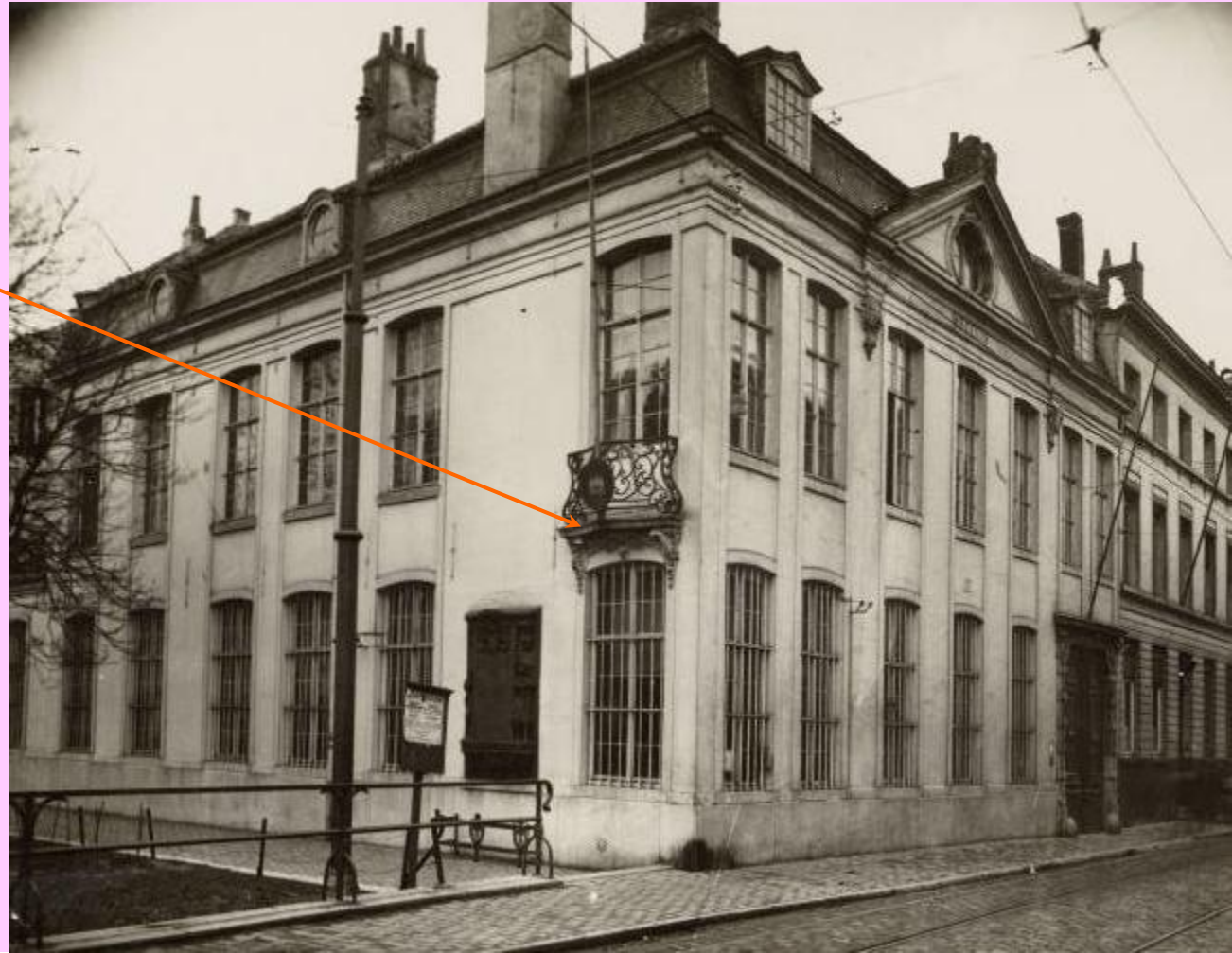
Lith. de G. JACOMAIN, à Gand.

Foto rechtsonder - Geldmunt in 1979 achter het Gravensteen.

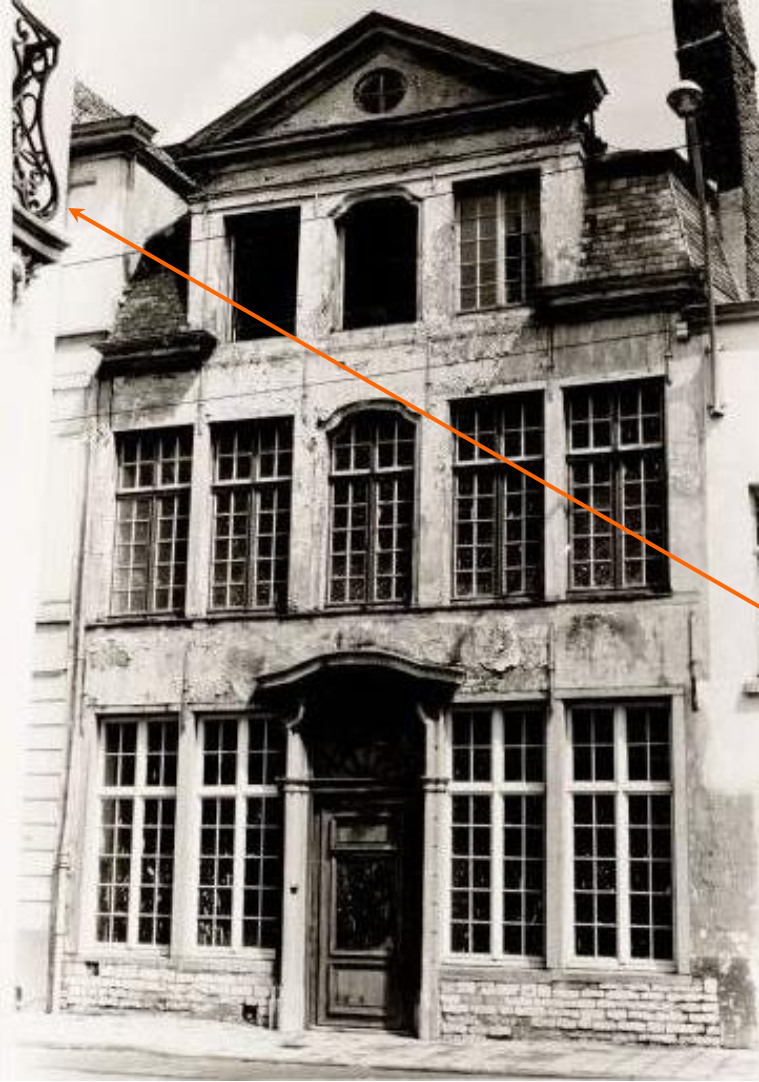

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Oorlogsgedenkteken v d 3de wijk

Geldmunt 34,
geklasseerd
burgerhuis anno
1756.

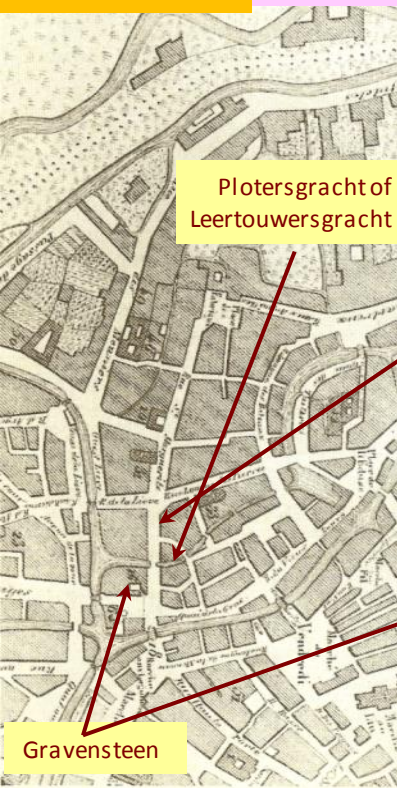
Op de foto stond:
Geldmunt, maar waar?
Ter orientatie zie je
uiterst links bovenaan
nog het **smeedwerk van**
het balkon op de
voorgaande dia. Uiterst
rechts de **reling** v/d
oude brug over de
Plotersgracht.

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

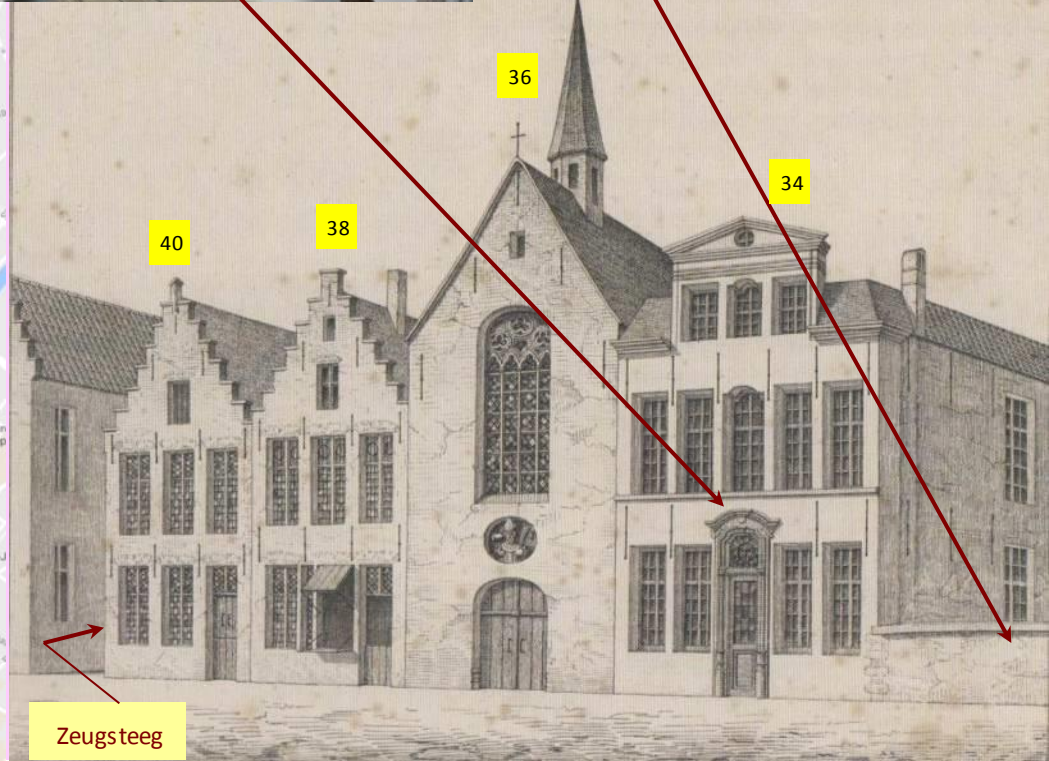

Geldmunt

Plan van 1854

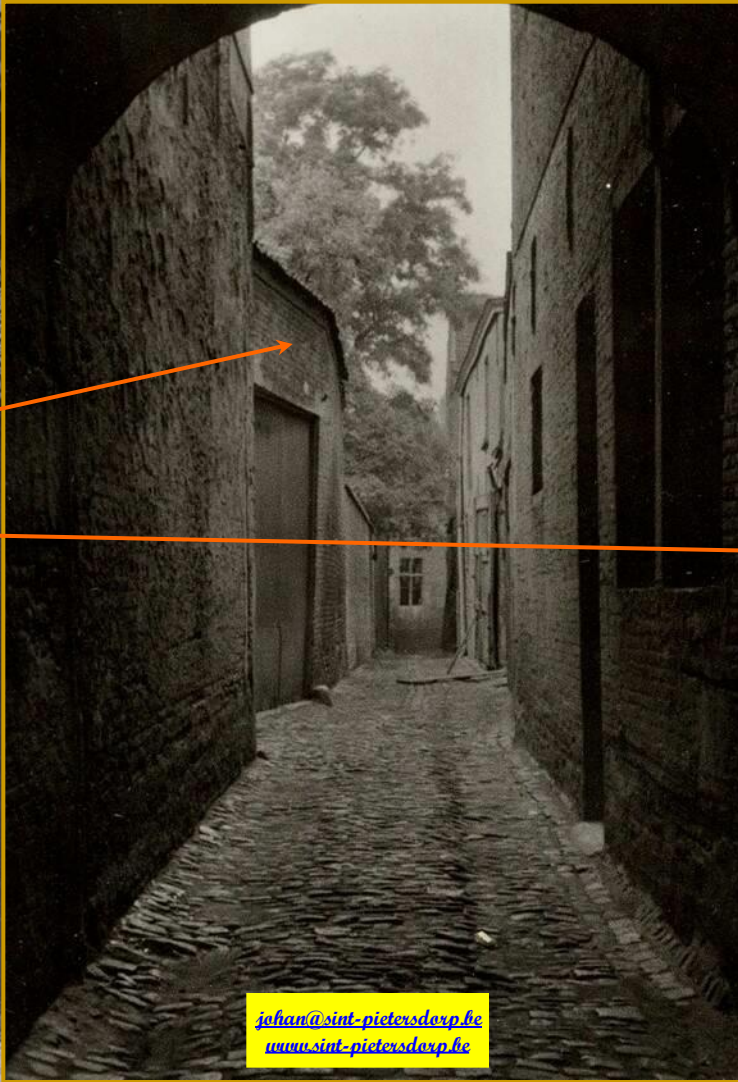
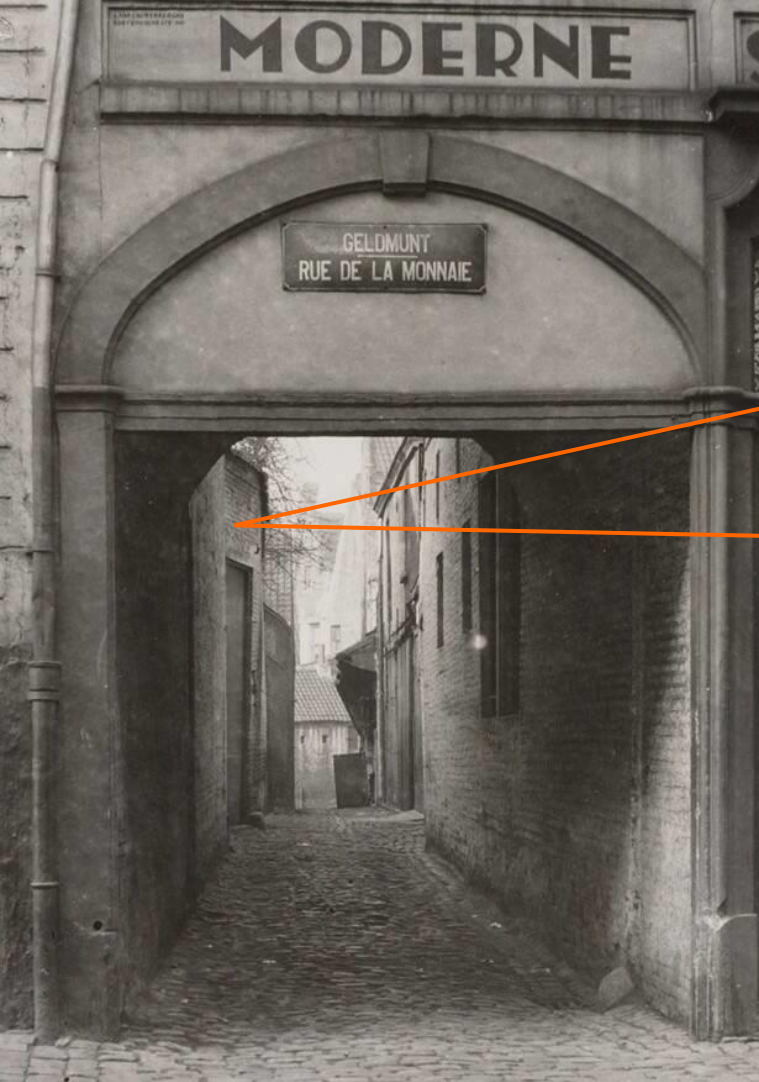

Op onderstaande afbeelding zie je de **St.-Elooi**kapel en links ervan het trapgevelhuis van de nering der smeden, afgebroken in 1873. Uiterst rechts zie je nog een deel van de **brug** over de Plotersgracht die werd gedempt in 1872. Het huis rechts van de kapel is het nog bestaande huis van vorige dia. De Plotersgracht liep een drietal meter van de zijgevel van het tegenoverliggend huis en mondde zo uit in de lieve.

Het huis uit 1756 rechtop de Zeugsteeg in de Geldmunt met onderaan een doorgang die achteraan tot aan de Lieve leidt.

De verf- en inlijstingenzaak van Gustaaf Weze is nu ook al een tijdje uit het straatbeeld verdwenen.

Geldmunt

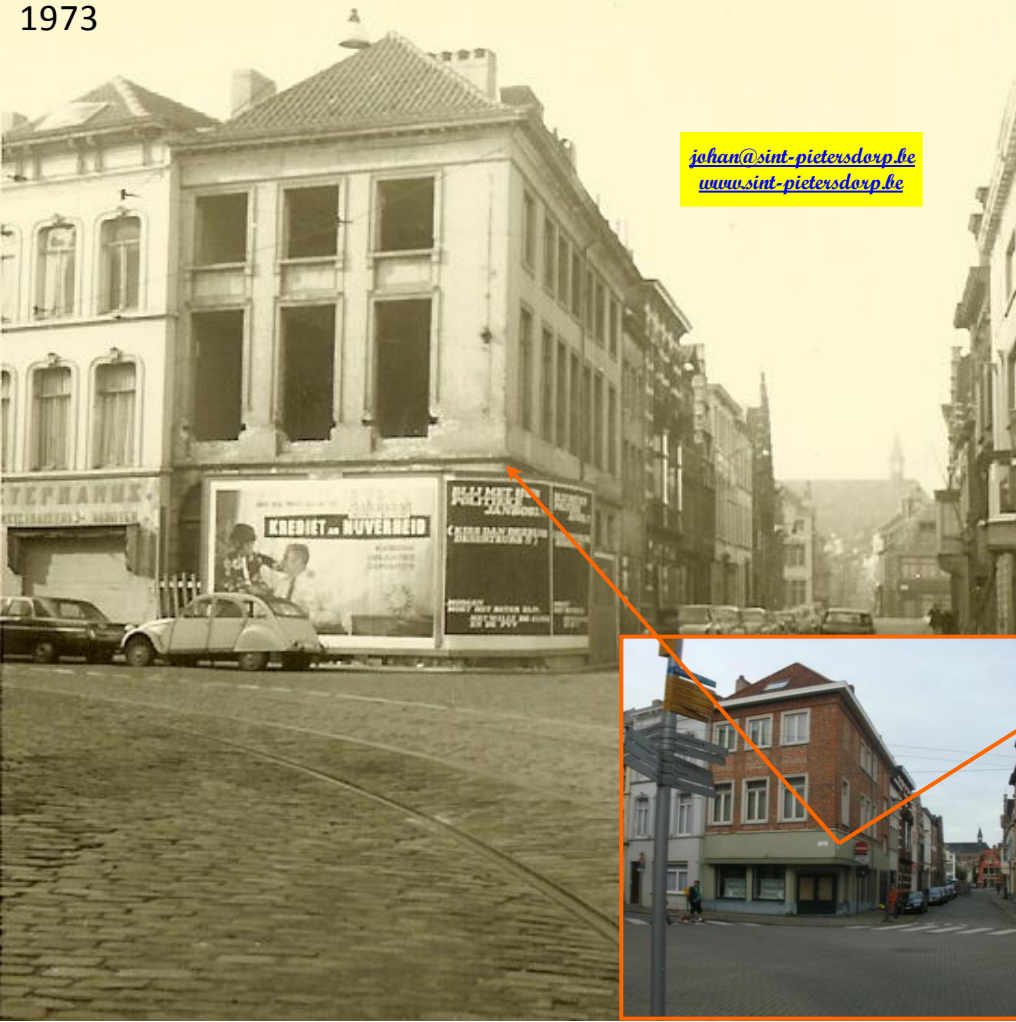

Geldmunt
56-58

johan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Aan het eind van de Geldmunt op de hoek met de Lievestraat in
1973

Zie verder op [E3](#) voor de Kleine Vismarkt en de Kraanlei.

Het blazoen v/d gemeente v/h St.-Veerleplein ►

Beste, we kunnen natuurlijk maar laten zien wat we hebben uit jouw buurt. Heb je geen geluk dan kan je misschien vrienden van jou plezier doen met deze website. Ook ons doe je er groot plezier mee. In dit wereld wijd web zijn wij niet gemakkelijk opmerkbaar. Vermeld zeker ook [E23](#) over straatnamen na de start.

▼ Keizer Karel die de laatste maal een bezoek bracht aan onze stad

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

